

Wyrok z dnia 3 marca 2010 r.

III PO 6/09

Naruszenie przepisów regulaminu Trybunału Arbitrażowego do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim może stanowić podstawę skargi kasacyjnej (art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym, Dz.U. Nr 155, poz. 1298 ze zm.).

Przewodniczący SSN Andrzej Wróbel, Sędziowie SN: Bogusław Cudowski (sprawozdawca), Zbigniew Hajn.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 marca 2010 r. sprawy ze skargi Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego w P. przeciwko Polskiemu Związkowi Koszykówki z siedzibą w W. na decyzję [...] Komisji Odwoławczej Polskiego Związku Koszykówki z dnia 27 stycznia 2009 r., utrzymującą w mocy decyzję Wydziału Gier i Dyscypliny Polskiego Związku Koszykówki z dnia 26 stycznia 2009 r., uznającą za niezgodne z przepisami reprezentowanie klubu MUKS P. przez zawodniczki Żanetę D. i Agnieszkę S. i weryfikującą mecze turnieju półfinałowego Mistrzostw Polski Juniorek Starszych rozegrane przez klub MUKS P. z udziałem tych zawodniczek jako walkowery na korzyść przeciwników, na skutek skargi kasacyjnej Polskiego Związku Koszykówki od postanowienia Trybunału Arbitrażowego do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim z dnia 30 lipca 2009 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Trybunał Arbitrażowy do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim.

U z a s a d n i e n i e

W dniu 24 lutego 2009 r. MUKS w P. zaskarżył do Trybunału Arbitrażowego do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim decyzję Komisji Odwoławczej Polskiego Związku Koszykówki (dalej: KO PZ Kosz.) ([...]) z dnia 27 stycznia 2009 r.

utrzymującą w mocy decyzję Wydziału Gier i Dyscypliny Polskiego Związku Koszykówki (dalej: WDiG PZ Kosz.) z dnia 26 stycznia 2009 r. weryfikującą mecze Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego P. (dalej: MUKS) z udziałem zawodniczek Żanety D. i Agnieszki S. jako walkowery na korzyść przeciwniczek.

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2009 r. Trybunał Arbitrażowy - po rozpoznaniu w dniach 24 czerwca i 17 lipca 2009 r. skargi - postanowił: 1) uchylić decyzję KO PZ Kosz. z dnia 27 stycznia 2009 r. utrzymującą w mocy decyzję WDiG PZ Kosz. z dnia 26 stycznia 2009 r., 2) uchylić decyzję WDiG PZ Kosz. z dnia 26 stycznia 2009 r. uznającą za niezgodne z przepisami reprezentowanie MUKS przez zawodniczki D. i S. i weryfikującą mecze w turnieju półfinałowym Mistrzostw Polski Juniorek Starszych z udziałem tych zawodniczek jako walkowery na korzyść przeciwnika, 3) określił wpis końcowy na 2.000 zł, który przypada Trybunałowi w całości, 4) zasądził od Polskiego Związku Koszykówki (PZ Kosz.) w W. na rzecz skarżącego 2.000 zł tytułem zwrotu wpisu.

Trybunał ustalił, co następuje. Dnia 1 października 2008 r. została zawarta umowa patronacka pomiędzy klubami PKM D.L. a MUKS na sezon 2008/2009. Dnia 30 grudnia 2008 r. została zawarta umowa patronacka pomiędzy I. AZS P. a MUKS na sezon 2008/2009. Tego dnia zawodniczki Żaneta D. i Agnieszka S. reprezentujące kluby D.L. i AZS P. sporządziły pisma do W. Związku Koszykówki, w których wyraziły zgodę na reprezentowanie w sezonie 2008/2009 MUKS. Powyższe pisma złożono w Biurze W. Związku Koszykówki 31 grudnia 2008 r. Na początku stycznia 2009 r. MUKS zwrócił się z pytaniem do W. Związku Koszykówki o możliwość zgłoszenia zawodniczek D. i S. do reprezentowania MUKS w rozgrywkach o Mistrzostwo Polski Juniorek Starszych. Powyższe pytanie związane było z wątpliwościami dotyczącymi przepisów regulujących umowy patronackie z Regulaminem Współzawodnictwa Sportowego PZ Kosz. z 6 czerwca 2008 r. Prezes W. Związku Koszykówki i jednocześnie członek Zarządu PZ Kosz. Wojciech C. 12 stycznia 2009 r. zwrócił się z tym samym pytaniem do Wiceprezesa PZ Kosz. (jednocześnie Przewodniczącego Komisji Regulaminowej PZ Kosz.) Marka K. W przekazanej tego samego dnia odpowiedzi Marek K. stwierdził, że reprezentowanie przez zawodniczki w rozgrywkach Juniorek Starszych nie jest sprzeczne z przepisami PZ Kosz. Dnia 14 stycznia 2009 r. Prezes PZ Kosz. swoim podpisem przedłużył licencje Żanecie D. oraz Agnieszce S. do reprezentowania MUKS do 30 czerwca 2009 r. oraz zatwierdził zawodniczki na liście zgłoszeń MUKS do Mistrzostw Polski Juniorek Starszych. W dniach 16-18

stycznia 2009 r. w P. odbył się turniej półfinałowy Mistrzostw Polski Juniorek Starszych, który zakończył się awansem tej drużyny do turnieju finałowego. Dnia 21 stycznia 2009 r. WGiD PZ Kosz. wydał komunikat [...], w którym dokonał podziału na grupy i określił terminarz finałowego turnieju Mistrzostw Polski Juniorek Starszych z udziałem między innymi MUKS. W dniu 26 stycznia 2009 r. WGiD PZ Kosz. wydał decyzję, że W. Związek Koszykówki niezgodnie z Regulaminem Współzawodnictwa Sportowego PZ Kosz. uprawnił zawodniczki D. i S. do reprezentowania MUKS i zwerifikował mecze tej drużyny z turnieju półfinałowego Mistrzostw Polski Juniorek Starszych jako walkowery na korzyść przeciwnika, eliminując tym samym MUKS z turnieju finałowego.

Trybunał Arbitrażowy stwierdził, że niewątpliwie jest, iż MUKS zawarł umowy patronackie w październiku i grudniu 2008 r. i wraz ze zgodą zawodniczek D. i S. na zmianę barw klubowych złożył je 31 grudnia 2008 r. do W. Związku Koszykówki. Powyższy obowiązek klubu wynika z § 77 pkt 5 Regulaminu Współzawodnictwa Sportowego PZ Kosz. Przepis ten nakłada obowiązek na związek sportowy zaakceptowania takiej umowy. Brak negatywnej reakcji ze strony W. Związku Koszykówki należy traktować jako zaakceptowanie umów. Podkreślono, że MUKS zwrócił się nieformalnie do członka Zarządu PZ Kosz. i prezesa W. Związku Koszykówki Wojciecha C., który skonsultował to z członkiem Zarządu PZ Kosz. i przewodniczącym Komisji Regulaminowej PZ Kosz. Markiem K. Osoby te nie miały wątpliwości co do możliwości udzielenia zawodniczkom zgody na reprezentowanie MUKS.

Trybunał stwierdził, że nie kwestionuje, iż jedynym uprawnionym do interpretacji Regulaminu jest Zarząd PZ Kosz. Jednocześnie podkreślono, że § 2 pkt 27 i § 77 Regulaminu Współzawodnictwa Sportowego PZ Kosz. jest na tyle nieprecyzyjny, że adresaci tych norm (np. MUKS), jak i podmioty, które mają prawo interpretować postanowienia Regulaminu, tj. członkowie Zarządu Wojciech C. i Marek K. interpretują te postanowienia odmiennie niż inni członkowie Zarządu PZ Kosz. Trybunał uznał, że po stronie MUKS nie można dopatrzeć się uchybień w realizowaniu uprawnień D. i S. do reprezentowania klubu. W szczególności nie stwierdzono, aby na jakimkolwiek etapie realizacji procesu uprawnienia zawodniczek MUKS potwierdził nieprawdę lub zataił informacje przed organami związkowymi. Nawet gdyby PZ Kosz. uznała, że uprawnienia zawodniczek były skutkiem błędnych decyzji organów statutowych związku, to skutek tych błędów nie może obciążać MUKS. W ramach swojej wewnętrznej kontroli struktury PZ Kosz. i W. Związku Koszykówki powinny rozstrzy-

gnąć, czy i na jakim etapie nastąpiły uchybienia i podjąć działania zmierzające do uniknięcia ich zaistnienia w przyszłości.

Skargą kasacyjną postanowienie Trybunału Arbitrażowego z dnia 30 lipca 2009 r. zaskarżył w całości pozwany PZ Kosz. Wniesiono o: 1) uchylenie postanowienia w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Trybunałowi Arbitrażowemu oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego lub - w przypadku uznania podstawy skargi kasacyjnej opartej na naruszeniu przepisów postępowania za nieuzasadnioną - 2) o uchylenie wyroku w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie skargi w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, tj.: 1) § 42 Regulaminu Trybunału Arbitrażowego do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim, poprzez przyjęcie, że nie jest konieczne przeprowadzenie dowodu z przesłuchań kluczowych dla sprawy świadków, co spowodowało, że podstawę wyrokowania stanowił niepełny materiał dowodowy; mogło mieć to istotny wpływ na wynik sprawy, 2) § 6 lit. a w związku z § 11 ust. 2 Regulaminu Trybunału Arbitrażowego do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim, poprzez przyjęcie, że tryb wyboru arbitrów był prawidłowy. Wszczynając postępowanie, Prezes Trybunału Arbitrażowego nie umożliwił i nie wezwał do wskazania przez pozwanego arbitrów, pomimo tego że Regulamin taką konieczność przewiduje.

Zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: 1) § 101 Regulaminu Współzawodnictwa Sportowego PZ Kosz., poprzez błędną wykładnię, która polega na przyjęciu, że mimo iż prawo interpretacji Regulaminu Współzawodnictwa Sportowego PZ Kosz. przysługuje wyłącznie Zarządowi PZKosz, Trybunał przyjął za wiążącą wykładnię Regulaminu dokonaną przez członków Zarządu, 2) naruszenie § 77 ust. 5 Regulaminu Współzawodnictwa Sportowego PZ Kosz., poprzez błędną wykładnię, która polega na przyjęciu, że mimo iż umowy patronackie powinny zostać zaakceptowane i zdeponowane przez właściwy terytorialnie Wojewódzki Związek Koszykówki, Trybunał uznał, że możliwe jest dorozumiane (milczące) zaakceptowanie przez W. Związek Koszykówki umowy patronackiej.

Wniesiono o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na oczywistą niesłuszność zaskarżonego orzeczenia. Zostało ono wydane z naruszeniem przepisów prawa, a jego skutkiem jest stworzenie obowiązku, którego ani pozwany, ani żaden inny podmiot nie jest stanie wykonać. Niesłuszność orzeczenia polega

również na tym, że rywalizacja sportowa oparta na wydanym rozstrzygnięciu będzie naruszała istotne zasady sportowe, takie jak udział w niej zawodniczek niespełniających kryteriów do wydania licencji uprawniającej do gry. Oczywista niesłuszność orzeczenia polega również na tym, że odbiera związkowi sportowemu możliwość przeprowadzenia kontroli prawidłowości wydawania licencji w trybie instancyjnym przewidzianym przepisami wewnętrznymi.

Podkreślono, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, które dotyczą ustalenia, czy licencja okresowa na grę w koszykówkę wydana bez podstawy prawnej uprawnia do udziału w rozgrywkach i czy w przypadku stwierdzenia jej nieważności ze skutkiem *ex tunc*, wymagane jest przeprowadzenia procedury unieważnienia, gdy Regulamin nie przewiduje takiej możliwości. Poza tym - zdaniem skarżącego - orzeczenie w sposób oczywisty narusza prawo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego okazała się mieć uzasadnione podstawy. W skardze kasacyjnej podniesiono naruszenie § 42 i § 6 lit. a w związku z § 11 ust. 2 Regulaminu Trybunału Arbitrażowego do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim - dalej Trybunał. Należy stwierdzić, że niedopuszczenie dowodu z przesłuchania osób dysponujących szczegółową wiedzą w zakresie stanu faktycznego mogło w istotny sposób wpłynąć na rozstrzygnięcie sprawy.

Zasadny jest także zarzut dotyczący sposobu ustalenia składu Zespołu Orzekającego. Zgodnie bowiem z § 11 ust. 2 Regulaminu Trybunału każda ze stron wyznacza jednego arbitra. Jest to więc podstawowa zasada dotycząca ustalenia składu orzekającego. Jedynie w przypadku niewskazania arbitra w zapisie na sąd polubowny, bądź w terminie wynikającym z zapisu lub zakreślonym przez Sekretarza Trybunału, arbitra wyznacza Prezes Trybunału. Tak więc nie ulega wątpliwości, że pominięcie powyższego trybu narusza § 6 lit a w związku z § 11 ust. 2 Regulaminu Trybunału. Już tylko powyższa okoliczność uzasadniałaby uchylene zaskarżonego postanowienia. Możliwość taka wynika z tego, że Regulamin ten zaliczyć trzeba do źródeł prawa w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym (Dz. U. Nr 155, poz. 1298), według którego uprawianie sportu kwalifikowanego odbywa się zgodnie z przepisami ustawy, postanowieniami statutów i regulaminów związków sportowych.

Także Regulamin Współzawodnictwa Sportowego Polskiego Związku Koszykówki (dalej Regulamin) jest wymieniony w wyżej powołanym przepisie ustawy o sporcie kwalifikowanym. Zgodnie z §101 Regulaminu prawo jego interpretacji przysługuje Zarządowi PZKosz. Wynika z tego jednoznacznie, że interpretacja ta powinna być dokonana w formie uchwały Zarządu. W żadnym razie nie można przyjąć, że uprawnienie interpretacji Regulaminu przysługuje poszczególnym członkom Zarządu. Należy zgodzić się ze skarżącym, że stanowisko przedstawione przez członków Zarządu nie może mieć charakteru wiążącego i nie może być identyfikowane jako interpretacja dokonana przez Zarząd. Trybunał stwierdza wprawdzie, że jedynym uprawnionym do legalnej interpretacji Regulaminu jest Zarząd. Jednak podnosi, iż ci, którzy mają tej interpretacji dokonać, różnią się w swojej ocenie od innych członków Zarządu. Okoliczność ta wobec jasnej treści § 101 Regulaminu pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia powyższego problemu.

Zgodnie z § 77 ust. 5 Regulaminu umowy patronackie muszą być zaakceptowane i zdeponowane przez właściwy terytorialnie WZKosz. Z uzasadnienia postanowienia Trybunału wynika, że umowy przedmiotowe zostały złożone w dniu 31 grudnia 2008 r. w W. Związku Koszykówki. Skarżący twierdzi natomiast, że zdarzenie takie nigdy nie miało miejsca. Sąd Najwyższy nie może ingerować w ustalenia faktyczne dokonane przez Trybunał wobec braku zarzutu naruszenia procedury postępowania przed Trybunałem. Pozostaje zatem do rozważenia zarzut niezaakceptowania umów patronackich. Termin „zaakceptowanie” należy rozumieć jako wyraźne wyrażenie zgody. W drodze analogii do przepisów prawa pracy, stanowiących o wyrażeniu zgody, nie można więc przyjmować milczącej (dorozumianej) akceptacji WZKosz. Tymczasem Trybunał nietrafnie uznał, że brak negatywnej reakcji należało odebrać jako zaakceptowanie obu umów. Jak wcześniej stwierdzono nie mogą mieć decydującego znaczenia opinie wyrażone w kwestii możliwości udzielenia zawodniczkom zgody na reprezentowanie barw MUKS przez członków Zarządu PZKosz.

Z powyższych względów, na podstawie art. 44 ust. 5 ustawy o sporcie kwalifikowanym w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

=====